

# МИСТЕЦТВО

**5– 6 класи**

*орієнтовна*

Навчальна програма

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО**

**5-6 класи**

для загальноосвітніх навчальних закладів,

розроблена за модельною навчальною програмою «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).

Укладач програми

ПІБ \_\_\_\_\_

Київ 2022

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мистецтво — особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен, який передає красу навколишнього та внутрішнього світу людини через осмислення фундаментальних категорій «краса», «гармонія», «ритм», «пропорційність», «довершеність» та ін.

Особливості опанування мистецтвом в школі пов'язані з його багатограним впливом на свідомість і підсвідомість людини, її емоційно-чуттєву сферу, мислення й потреби. Мистецтво сприяє художньо-естетичному розвитку людини та стимулює готовність особистості брати участь у різних формах культурного життя суспільства. Програму спрямовано на виховання в учнів ціннісно-світоглядних орієнтацій у сфері мистецтва, розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей і способів художньої діяльності, формування потреби у творчому самовираженні та естетичному самовдосконаленні. Програма розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратової Л. Г.).

Навчальна програма реалізує визначені в Державному стандарті ціннісні орієнтири та ключові компетентності, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність, а також пріоритетна для мистецької галузі культурна компетентність.

Метою програми є цілісний різнобічний розвиток успішної особистості учня у процесі формування мистецької грамотності опанування мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації в міжкультурному комунікаційному просторі; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в сфері мистецької діяльності та комунікації; розкриття творчого потенціалу, залучення до культурних мистецьких подій та процесів в Україні.

Досягнення поставленої мети досягається за умови дотримання таких завдань загальної мистецької освіти:

- ✓ виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб;
- ✓ формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ
- ✓ стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації;
- ✓ розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу;
- ✓ формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Загальна мистецька освіта ґрунтується на **принципах**:

- ✓ наступності між початковою, основною і старшою школою;
- ✓ поєднання загальнолюдського, національного та етнокраєзнавчого аспектів змісту освіти;
- ✓ інтегративності, спрямованості на поліхудожнє виховання учнів;
- ✓ креативності (пріоритет творчої самореалізації);
- ✓ варіативності змісту, методів, технологій;
- ✓ діалогічності, полікультурності.

Мистецтво відіграє важливу роль у формуванні наскрізних умінь, зокрема: критичне та системне мислення; здатність співпрацювати з іншими людьми; ухвалювати рішення; оцінювати ризики; уміння конструктивно керувати емоціями; ініціативність; читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно й письмово; здатність логічно обґрунтувати позицію; творчість; здатність розв'язувати проблеми.

З метою інтеграції навчальних предметів і предметних циклів, формування ключових та міжпредметних компетентностей у зміст навчання базується на **ціннісних орієнтирах**: унікальність і талановитість кожної дитини, жодної дискримінації; формування цілісного світогляду; становлення вільної особистості; гармонійний

фізичний і психоемоційний розвиток; добробут і безпека; утвердження людської гідності та доброчесності; визнання своєї ідентичності; активне громадянство.

Навчальна програма побудована на підґрунті *компетентнісного, інтегративного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів*, які зумовлюють дидактично доцільне визначення змісту навчання мистецтва і широку палітру методичного інструментарію вчителя.

### ***Оцінювання навчальних досягнень учнів з мистецтва***

Оцінювання навчальних досягнень учнів в новому навчальному році здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв: - розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; - комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); - планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; - рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Звертаємо увагу, що під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти може застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій Орієнтованій рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів

характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий. Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12- бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендуємо у першому семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендуємо при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику. Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

*Оцінювання результатів навчання учнів 5 -6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, будуть здійснюється на основі методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (наказ МОН № 289 від 01.04.2022 року).*

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. Відповідно рекомендацій класний керівник класу заповнює графу «Характеристика навчальної діяльності», відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, в тому числі і вчителів мистецтва. Кожен учень отримує свідоцтво досягнень, що відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Рекомендовано у класних журналах і в Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою

виставлення відповідних балів. Тематичне оцінювання пропонується здійснювати на основі поточного оцінювання. Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Звертаємо увагу, що система оцінювання результатів навчання в *освітній галузі «Мистецтво»* здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховувати не рівень недоліків та прорахунків а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з мистецтва нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю. За рішенням педагогічної ради заклад освіти може відмовитись від оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів освітньої галузі «Мистецтво». Особливу увагу акцентовано на тому, що заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання за рішенням педагогічної ради.

Оцінювання рівня сформованості компетентності учнів відбувається в контексті викладених мотивувальних орієнтирів. Задля успіху в пізнанні мистецтва (в широкому розумінні) учень/учениця 5-го класу має бути вмотивована: до сприймання аналізу та інтерпретації художніх творів. Все це має допомагати отримувати як емоційні імпульси, так і будь-яку іншу інформацію про мистецтво, предметно спілкуватися з мистецтвом і творити його. Вмотивованість до сприймання означає, що у п'ятикласників пробуджений інтерес до образотворчого мистецтва і поступово більш стійким стає бажання занурюватися в художні твори в різний спосіб, і учень/учениця почитає все частіше виявляти ініціативність у тому, щоб споглядати, а головне емоційно переживати твори; сам/сама шукає такі можливості; в нього/неї формується коло улюблених творів. Важливо досягати рівноцінної уваги до різних мистецтв, а також до творів різних стилів, епох, жанрів тощо.

### **Характеристика структури програми й особливості організації освітнього процесу**

Освітній процес спрямовано на набуття комплексу ключових й предметних компетентностей у сфері музичного та образотворчого мистецтва.

Результатом мистецької освіти школярів повинен стати комплекс сформованих ключових і предметних компетентностей, які проявляються через мистецьку грамотність, у мистецькій діяльності здобувачів освіти та здійсненні мистецької комунікації.

Застосовуючи інтеграцію через узгодження програмового змісту в межах галузі при автономному викладанні між різними навчальними предметами «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», в процесі викладання інтегрованого курсу слід урахувати єдність таких видів мистецтва: музичного мистецтва та образотворчого мистецтва. Обидва види мистецтва мають спільні та відмінні риси, на уроках учитель їх репрезентує у своїй неповторності (виокремлюючи розбіжності між ними й характерними рисами, які притаманні тільки цьому виду мистецтва) та в єдності (через знаходження спільних рис та характеристик).

Концептуальні засади інтегративного навчання мистецтва базуються на єдності всіх складових: цілей, організації навчання, що базується на єдності мистецької грамотності, мистецької діяльності та мистецької комунікації.

Перший адаптаційний цикл базової середньої освіти навчання мистецтва в 5-6 класах базується на інтегрованому, діяльнісному, особистісно орієнтованому, компетентнісному, диференційованому, індивідуальному підходах, які дозволяють у єдності та протиставленні набути мистецького досвіду й опанувати основні види мистецтва: музичне, візуальне (образотворче), хореографічне, театральне, екранні, при домінантному вивченні музичного та візуального мистецтва.

Особливості організації освітнього процесу під час вивчення курсу «Образотворче мистецтво. 5-6 класи»

Структура навчального року (за чвертями, півріччями, семестрами), тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються закладом загальної середньої освіти в межах часу, передбаченого освітньою програмою.

Основною формою навчання мистецтва є урок як основна форма організації навчання мистецтва в школі, якісна своєрідність його залежить від цілей, характеру спілкування і взаємодії педагога з учнями, методів навчання та виховання. Уроки можуть проводитись у різних формах: бесіда, діалог, дискусія, проєкт тощо.

Тривалість уроків в закладах освіти у п'ятих-шостих класах становить 45 хвилин. Заклад освіти може обрати інші, крім уроку, форми організації освітнього процесу.

Орієнтовним плануванням передбачено планування двох уроків мистецтва на тиждень або складання планів на окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво за спільною тематикою.

Зважаючи на визначені основні пріоритетні напрями мистецької діяльності в навчальному році всього :

1 варіант 70 уроків мистецтва, розрахованих на 2 години на тиждень, одна з яких присвячена вивченню музичного мистецтва, а інша — вивченню образотворчого мистецтва. Всього на вивчення мистецтва в 5-6 класах відводиться 70 годин; відповідно на I семестр — 32 години, а на II семестр — 34 години та 2 години резервного часу, що передбачає організацію екскурсій, відвідування музеїв тощо.

2 варіант 35 уроків мистецтва, розрахованих на 1 години на тиждень, одна з яких присвячена вивченню музичного мистецтва присвячено 0,5 години, а інша 0,5 години — вивченню образотворчого мистецтва. Всього на вивчення мистецтва в 5-6 класах відводиться 35 годин; відповідно на I семестр — 16 години, а на II семестр — 17 години та 1 години резервного часу, що передбачає організацію екскурсій, відвідування музеїв тощо.

Орієнтовна схема плану-конспекту уроку

1. Тема програми, тема уроку.
2. Мета уроку. Завдання: а) освітні; б) виховні; в) розвиваючі. Компетентності.
3. Тип уроку. Вид уроку. Методи навчання; методи викладання.
4. Обладнання. Засоби навчання. Дидактичний, методичний, наочний матеріал. Твори, що вивчаються.
5. Хід уроку по етапах: Актуалізація опорних знань і мотиваційних станів. Форми і види ознайомлення із новим матеріалом. Опис ходу проведення практичних і творчих завдань. Опис ігрової діяльності. Рефлексія, оцінювання навчальних досягнень. Підсумок уроку.

Сучасний урок мистецтва становить основу педагогічної системи формування в учнів свідомого художньо-естетичного, ціннісного ставлення до мистецтва. Педагог має бути комунікативно виразним, аби учні не тільки розуміли, а й позитивно сприймали як мовлення учителя, так і паралінгвістичний контекст мови (доречність жестів, міміки, зовнішній вигляд тощо) та елементарно володіли цим мистецтвом самі.

Кожний урок мистецтва має сприяти ефективній реалізації основних функцій дидактичного процесу — освітньої, розвиткової, виховної та самовдосконалення. На перший план уроку виходить виховна функція дидактичного процесу, що вимагає від вчителя зміни парадигми уроку, з метою формування духовного світу учня, розвитку таких особистісних

якостей, як самоактуалізація та самореалізація, визнання права бути суб'єктом навчального процесу і формування суб'єкт-суб'єктних взаємин на кожному уроці, розвиток гуманної та особистісно спрямованої парадигми.

До традиційних типів ми зараховуємо уроки:

- введення в тему;
- заглиблення в тему;
- узагальнення та систематизації знань;
- контролю та оцінювання навчальних досягнень.

Кожен тип уроку мистецтва має свою структуру, яка є інваріантною.

Варіюватися в межах комбінованого уроку може побудова уроку. Це залежить від навчально-виховної мети, якої вчитель планує досягнути в процесі уроку.

Урок введення в тему

Ці уроки є першими в темі, на яких учитель мистецтва знайомить із темою та розповідає про основні завдання під час вивчення теми. Уроки введення в тему слугують підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, практичних умінь і навичок, які набувають учні в процесі опанування різних видів мистецької діяльності. На зосередження уваги школярів щодо розв'язання проблемних питань уроку. Головне завдання вчителя на таких уроках — підвести школярів до самостійних висновків та узагальнень наприкінці уроку. На основі створення пошукової ситуації учні роблять висновки про важливість та основні положення з вивчення теми.

Урок заглиблення в тему Такі уроки є продовженням першого уроку в темі, на кожному уроці заглиблення в тему (вони являють собою всі уроки, крім першого, передостаннього і останнього уроків) школярі під керівництвом учителя пізнають і практично опрацьовують усі аспекти теми, що вивчається. Головне завдання педагога, поступово розкриваючи нові грані теми, встановлювати зв'язки теми уроку із набутим практичним мистецьким досвідом школярів.

Форми і методи, які вчитель обирає для організації структурних елементів уроку, повинні підпорядковуватися підтемі, яка органічно складає послідовність засвоєних практичних умінь школярів.

Урок узагальнення та систематизації знань (на уроках мистецтва це передостанній урок в кінці семестру). Структура уроку така: повідомлення теми, мети та завдань уроку; актуалізація мотивації учіння учнів; відтворення й узагальнення понять і засвоєння відповідної їм системи знань; узагальнення та систематизація основних теоретичних положень і відповідних наукових ідей; самостійна творча робота, виконання тестових завдань, підсумки уроку.

Урок контролю та оцінювання навчальних досягнень. Підсумковий урок. Цей урок є останнім уроком навчальної чверті (семестру), на якому учитель узагальнює вивчений матеріал, підбиває підсумки вивченого, зосереджу увагу на творчих здобутках школярів, практичних досягненнях у сфері художньо-творчої діяльності учнів, підбиває підсумок щодо ступеня засвоєння мистецької інформації, повторює основні поняття з теми, пригадує разом із учнями мистецькі твори, порівнює, узагальнює інформацію. Особливої уваги вчитель приділяє формі проведення уроку, демонструє творчі здобутки у вигляді готових практичних робіт, влаштовує виставки, проводить тестування, обговорення, визначає рівень сформованості ключових компетентностей та проводить оцінювання навчальних досягнень школярів. Основною метою цих уроків є стимулювання учнів до подальшого опанування мистецтва, заохочує школярів та сприяє розвитку творчого потенціалу кожного школяра.

Вимоги до інтегрованих уроків:

Інтегрований урок — це міждисциплінарне об'єднання уроків, спрямоване на комплексне пізнання теми, законів, ідей з метою отримання

школярами більш поглибленого розуміння тієї чи іншої ситуації. Інтеграція в процесі вивчення мистецтва розуміється як процес пристосування чи об'єднання окремих елементів або частин різних видів навчальної діяльності в єдине ціле, за умови цілісної функціональної їхньої однотипності.

Метою інтегрованих уроків стає формування в учнів цілісного світогляду про мистецтво, активізація пізнавальної мистецької діяльності, підвищення якості засвоєного матеріалу, розвиток творчого і критичного мислення, створення творчої атмосфери, формування навичок самостійної роботи, ефективна реалізація розвивально-виховної функції.

Інтегровані уроки в освітній галузі «Мистецтво» розраховано на 2 години на тиждень (всього 70 годин), причому на одну із них відбувається акцентуація на образотворче мистецтво, на іншу — на музичне мистецтво.

Варто звернути увагу на те, що на двох уроках визначається одна тема, але плануються різні мета й завдання.

Слід звернути особливу увагу на набуття мистецької грамотності, на єдність і розбіжність між мистецькими поняттями, на поєднання видів мистецької діяльності, зазначених у програмі, а також доцільність та оптимальність практичних і творчих форм мистецької діяльності, методів, прийомів у пізнанні мистецтва та набутті практичного досвіду художньо-творчої мистецької діяльності та здійснення мистецької комунікації.

Орієнтовна структура інтегрованого уроку (музична складова)

1. Організаційний момент.

2. Актуалізація опорних знань. Мотивація до навчання.

3. Мистецька грамотність. Мистецька діяльність. Новий матеріал: музичне сприймання, аналіз та інтерпретація музичного твору (музичних творів),

знайомлення з музичними, мистецькими поняттями, творчістю композиторів.

4. Мистецька діяльність. Практична художньо-творча мистецька діяльність: навчання співу (розспівки, виконання пісень); пластичне інтонування,

виконання музично-ритмічних рухів, елементарне музикування.

5. Мистецька комунікація. Ігрове спілкування: музично-дидактичні, музично-сюжетні ігри, інсценування пісень, казок, програмних творів тощо.

Оцінювання мистецької діяльності, обговорення успіхів та досягнень.

6. Узагальнення мистецької діяльності: закріплення вивченого матеріалу, оцінювання навчальних досягнень. Рефлексія.

7. Підсумок уроку.

Орієнтовна структура інтегрованого уроку (образотворча складова)

1. Організаційний момент.

2. Актуалізація опорних знань. Мотивація до навчання.

3. Мистецька грамотність. Мистецька діяльність. Новий матеріал: сприймання творів образотворчого мистецтва, аналіз та інтерпретація

мистецьких творів, знайомлення з образотворчими, мистецькими поняттями, творчістю митців.

4. Мистецька діяльність. Практична художньо-творча мистецька діяльність: виконання підготовчих творчих вправ із роз'ясненнями; самостійна

художньо-творча діяльність (з демонстрацією послідовності виконання завдань, інструктажем — словесний, візуальний, відео).

5. Мистецька комунікація. Ігрове спілкування: мистецькі дидактичні, мистецько-сюжетні ігри. Оцінювання мистецької діяльності, обговорення

успіхів та досягнень.

6. Узагальнення мистецької діяльності: закріплення вивченого матеріалу, демонстрація результатів практичної роботи, оцінювання художньо-

творчої мистецької діяльності школярів. Рефлексія.

7. Підсумок уроку.

Урок узагальнення знань проходить у вигляді цікавої мистецької подорожі, екскурсії тощо.

Нетрадиційний (нестандартний урок) — це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. На уроках мистецтва цей тип уроку можна використовувати майже на кожному уроці, окрім першого та останнього уроків у темі. Назви уроків дають деяке уявлення про мету, завдання і методику проведення таких занять. Найпоширеніші серед них — уроки-пресконференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки-змагання, уроки типу КВК, уроки-консультації, комп'ютерні уроки, уроки-консилиуми, уроки-твори, уроки-винаходи, уроки-заліки, театралізовані уроки, уроки взаємного навчання учнів, уроки творчості, уроки-сумніви, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-концерти, уроки-екскурсії, інтегральні уроки тощо.

Кожен тип уроку мистецтва має свою структуру, яка є інваріантною. Варіюватися в межах комбінованого уроку може побудова уроку. Це залежить від навчально-виховної мети, якої вчитель планує досягнути в процесі уроку. Учителю

подає можливі варіанти і способи виконання діяльності, учні обирають спосіб фіксації нового матеріалу та способи виконання завдань на уроці.

До нетрадиційних (нестандартних) уроків мистецтва належать: уроки-ігри (ділові, рольові, мистецькі); уроки-сценарії (за прикладом TV-програм); уроки-пошуки (з організацією самостійної роботи учнів).

**Учитель самостійно** визначає обсяг годин на вивчення окремої теми навчальної програми, за необхідності **має право** змінювати порядок вивчення тем у межах навчального року. Він має можливість обирати мистецькі твори для сприймання та співу, орієнтуючись на навчальну тематику й критерій їх високої художньої якості, а також розробляти художньо-практичні й ігрові завдання для учнів, ураховуючи програмні вимоги, мету уроку, дбаючи про цілісну драматургію уроку.

Предмети мистецтва в загальноосвітній школі мають важливе естетико-виховне спрямування, якому підпорядковуються дидактичні завдання, тому вчитель має сприяти зростанню в учнів інтересу до мистецтва, розвитку здатності емоційно реагувати на художні твори і знаходити в них особистісний смисл. Отже, головне надзавдання вчителя — створити захопливу й емоційно піднесену атмосферу, щоб кожний урок став справжнім **уроком мистецтва**, надихав учнів на творчість — в особистісній і соціокультурній діяльності.

### Загальна тематична структура програми

| Клас | Тема | Кількість годин на тиждень    |
|------|------|-------------------------------|
|      |      | Курс «Образотворче мистецтво» |
|      |      | Образотворче мистецтво        |

|   |                               |         |
|---|-------------------------------|---------|
|   |                               |         |
| 5 | У світі мистецтва             | 1 (0,5) |
|   |                               | 1 (0,5) |
| 6 | Мандрівка країною<br>мистецтв | 1 (0,5) |
|   |                               | 1 (0,5) |

**Тематична структура програми «Образотворче мистецтво» (5–6 класи)**

*70 годин на рік (2 години на тиждень) або 35 годин на рік (1 година на тиждень).*

| Клас | Тема року                     | Теми                                             |
|------|-------------------------------|--------------------------------------------------|
| 5    | У світі мистецтва             | Мистецька азбука                                 |
|      |                               | У колі народних та професійних митців та мистків |
| 6    | Мандрівка<br>країною мистецтв | Шляхами українського мистецтва                   |
|      |                               | Сторінками мистецтва зарубіжжя                   |

| 5 клас. У світі мистецтва                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Зміст навчального матеріалу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Тема I. Мистецька азбука                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Образотворча складова                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Учень / учениця</b></p> <p><b>Мистецька грамотність</b> Пізнає засоби художньої виразності різних видів образотворчого мистецтва; розпізнає базові засоби художньої виразності різних видів і жанрів мистецтва, наводить приклади творів. Розпізнає характерні риси різних видів образотворчого мистецтва; розрізняє засоби художньої виразності і наводить приклади творів образотворчого мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів образотворчого мистецтва.</p> <p><b>Мистецька діяльність</b> Аналізує, інтерпретує і критично оцінює засоби художньої виразності в творах різних видів і жанрів образотворчого мистецтва; передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію. Пояснює цінності, закладені в творах образотворчого мистецтва, та коментує своє ставлення до них; встановлює зв'язки між видами</p> | <p>Мистецька азбука. Народне і професійне мистецтво. Види образотворчого мистецтва. Графіка, живопис, скульптура, архітектура як види образотворчого мистецтва. Засоби художньої виразності різних видів образотворчого мистецтва (графіки, живопису, скульптури, архітектури). Художній образ в образотворчому мистецтві. Оглядове знайомство з жанрами різних видів образотворчого мистецтва. Твори образотворчого мистецтва для дітей. Палітра художніх образів у творах образотворчого мистецтва для дітей. Роль</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>мистецтва, мистецтвом і життям. Творить різними засобами, в різних художніх техніках і матеріалах;<br/>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну, обирає способи/засоби творення художніх образів у різних видах образотворчого мистецтва. Виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму, імпровізує (експериментує, поєднує, візуалізує тощо) художніми засобами для реалізації власної мистецької ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, бере участь у проєктній діяльності.</p> <p><b>Мистецька комунікація.</b> Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Демонструє, презентує результати власної творчості публічно; взаємодіє з іншими особами через мистецтво, бере участь в обговоренні творів мистецтва, мистецьких і дослідницьких проєктах, долучається до мистецьких заходів. Висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; регулює власний емоційний стан засобами образотворчого мистецтва, добирає та оцінює джерела інформації про мистецтво; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб джерела інформації про мистецтво.</p> | <p>образотворчого мистецтва в дитячих кінофільмах та мультфільмах. Взаємозв'язок образотворчого мистецтва та театру. Оглядове знайомство з фотомистецтвом та різними видами дизайну. Зміст і смисл, теми/сюжети творів образотворчого мистецтва. Знайомство з творчістю митців у різних видах образотворчого мистецтва. Особливості мистецьких професій, пов'язаних з різними видами образотворчого мистецтва.</p> |
| <p align="center"><b>Тема 2. У колі народних та професійних митців та мистків</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p align="center"><b>Образотворча складова</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Учень / учениця</b><br/><b>Мистецька грамотність</b> Пізнає особливості засобів художньої виразності різних видів</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>Народне і професійне мистецтво. Характерні ознаки народного та професійного мистецтва.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>народних художніх промислів та художніх ремесел, засобів виразності видів й жанрів різних видів образотворчого мистецтва.</p> <p>Наводить приклади творів; пояснює засоби виразності художнього образу у творах народних художніх промислів та художніх ремесел; наводить приклади творів різновидів образотворчого мистецтва (графіка, живопис, скульптура, фотографія, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво тощо). Розпізнає характерні риси різних видів українських народних художніх промислів та художніх ремесел; розрізняє види і засоби виразності, наводить приклади українських народних художніх промислів та художніх ремесел, характеризує особливості технік виконання творів та різновидів творів образотворчого мистецтва (графіка, живопис, скульптура, фотографія, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво тощо).</p> <p><b>Мистецька діяльність</b> Аналізує, інтерпретує і критично оцінює художні образи в творах різних видів народних художніх промислів та художніх ремесел та творах професійного мистецтва; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайомутермінологію, пояснює цінності, закладені в творах, та коментує своє ставлення до них. Творить різними засобами і способами; виконує зображення, розробляє ескізи розпису, орнаменту; застосовує різні прийоми, художні техніки з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій; виявляє ініціативність увтіленні творчого</p> | <p>У колі народних митців. Види українських народних художніх промислів та художніх ремесел: гончарство, кераміка, декоративний розпис, ткацтво, писанкарство, художня обробка каменю, дерева, шкіри, вишивка, бісероплетіння тощо. Засоби виразності в різновидах народних художніх промислів та художніх ремесел.</p> <p>Художні образи в творах народних художніх промислів та художніх ремесел. Зміст і смисл, теми/сюжети творів у різних видах українських народних художніх промислів та художніх ремесел. У колі професійних митців образотворчого мистецтва.</p> <p>Різновиди образотворчого мистецтва (графіка, живопис, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво тощо).</p> <p>Засоби художньої виразності в образотворчому мистецтві.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>задуму; використовує елементи українського народного мистецтва в художній творчості; імпровізує, створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами, естетично перетворює навколишнє середовище і презентує власні спостереження, використовує знання й уміння з інших освітніх галузей, бере участь у проектній діяльності.</p> <p><b>Мистецька комунікація</b> Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Демонструє, презентує результати власної творчості публічно; взаємодіє з іншими особами через мистецтво, бере участь в обговоренні творів мистецтва, мистецьких і дослідницьких проектах, долучається до мистецьких заходів. Висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; регулює власний емоційний стан засобами образотворчого мистецтва, добирає та оцінює джерела інформації про мистецтво: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб джерела інформації про мистецтво.</p> |                                                                                                                                                                                           |
| <b>6 клас Мандрівка країною мистецтв</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                           |
| Тема І. Шляхами українського мистецтва                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                           |
| Образотворча складова                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                           |
| <p><b>Мистецька грамотність</b> Пізнає види та жанри різних видів українського образотворчого мистецтва; розпізнає засоби художньої виразності образотворчого мистецтва; описує, пояснює особливості засобів виразності художнього образу в різних видах і жанрах образотворчого мистецтва. Розпізнає характерні риси різних видів та</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>Знайомство із шедеврами українського образотворчого мистецтва різних видів і жанрів.</p> <p>Калейдоскоп видів і жанрів українського образотворчого мистецтва на прикладах шедеврів</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>жанрів образотворчого мистецтва; виокремлює характерні ознаки творів різних видів мистецтва, розрізняє види і жанри, наводить приклади творів образотворчого мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів образотворчого мистецтва.</p> <p><b>Мистецька діяльність</b> Аналізує, інтерпретує і критично оцінює характерні</p> <p>ознаки різних видів та жанрів образотворчого мистецтва; передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію.</p> <p>Пояснює цінності, закладені в різних видах та жанрах образотворчого мистецтва, та коментує своє ставлення до них; встановлює зв'язки між жанрами образотворчого мистецтва на основі синтезу мистецтва та життя.</p> <p>Творить різними засобами, в різних художніх техніках і матеріалах; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи тощо; застосовує різні</p> <p>прийоми, художні техніки, матеріали, формати, и дизайну, обирає способи/засоби творення художніх образів в різних видах образотворчого мистецтва. Створює ескізи</p> <p>виробів/твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік. Створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо. (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо). Виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму, імпровізує (експериментує, поєднує, візуалізує тощо) художніми</p> | <p>(живопис, графіка, архітектура, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво).</p> <p>Подорож Україною. Школи і шедеври українського живопису й графіки. Образний зміст,</p> <p>теми і сюжети шедеврів українського образотворчого мистецтва різних видів та жанрів.</p> <p>Художні образи людей, тварин природи у живописі та графіці. Характерні риси та особливості жанрів живопису й графіки на прикладах шедеврів українського мистецтва.</p> <p>Техніки та композиційні прийоми для створення сюжетно-тематичної композиції в різних жанрах живопису, графіки.</p> <p>Подорож Україною. Творчість архітекторів та скульпторів України: палітра образів, видів, жанрів. Шедеври архітектурних і скульптурних творів в українському мистецтві.</p> <p>Подорож Україною. Майстри українського декоративно-ужиткового мистецтва. Таємниці майстрів, техніки та композиційні прийоми для створення сюжетно-тематичної композиції в різних видах декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p>Оглядове знайомство з творчістю українських майстрів фотомистецтва та дизайну.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>засобами для реалізації власної мистецької ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, бере участь у проєктній діяльності. Спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження. Використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет), компонує прості відеоролики.</p> <p><b>Мистецька комунікація</b> Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи та досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Демонструє, презентує результати власної творчості публічно; взаємодіє з іншими особами через мистецтво, бере участь в обговоренні творів мистецтва, мистецьких і дослідницьких проєктах, долучається до мистецьких заходів.</p> <p>Обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо-/відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження. Висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; регулює власний емоційний стан засобами образотворчого мистецтва, добирає та оцінює джерела інформації про мистецтво: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб джерела інформації про мистецтво.</p> |                                                                                                                                        |
| Тема II. Сторінками мистецтва зарубіжжя                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                        |
| Образотворча складова                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                        |
| <p><b>Мистецька грамотність</b> Пізнає особливості засобів художньої виразності різних</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Мистецька подорож країнами зарубіжжя. Знайомство з палітрою образів творів живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>творів живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну, фотомистецтва, декоративного мистецтва. Наводить приклади творів; пояснює засоби виразності художнього образу у творах образотворчого мистецтва. Характеризує засоби виразності художнього образу в різних видах та жанрах живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну, фотомистецтва, декоративного мистецтва, наводить приклади творів. Мистецька подорож країнами зарубіжжя. Знайомство з палітрою образів творів живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну, фотомистецтва, декоративного мистецтва різних народів. Мистецька подорож країнами зарубіжжя. Шедеври творів живопису і графіки зарубіжжя. Знайомство з творчістю зарубіжних живописців. Жанрове розмаїття та художні образи шедеврів живопису і графіки. Подорож країнами зарубіжжя. Видатні скульптори та архітектори зарубіжжя. Палітра художніх образів. Пізнання явищ мистецтва; засвоєння відповідної мистецької термінології. Пізнання засобів художньої виразності в жанрах живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну, декоративного мистецтва. Оволодіння термінологією (з а необхідністю для мистецької діяльності). Участь у бесідах, обговореннях, читання мистецького тексту, робота з підручником, самостійна пошукова діяльність, початкові етапи з набуття навичок здійснення досліджень під керівництвом вчителя. Розпізнає характерні риси пейзажів, анімалістичного жанру та натюрморту в образотворчому мистецтві; характерні жанрові ознаки в живописі, графіці, скульптурі, архітектурі, дизайні, фотомистецтві та декоративному мистецтві,</p> | <p>фотомистецтва, декоративного мистецтва різних народів. Мистецька подорож країнами зарубіжжя. Шедеври творів живопису і графіки зарубіжжя. Знайомство з творчістю зарубіжних живописців. Жанрове розмаїття та художні образи шедеврів живопису і графіки. Подорож країнами зарубіжжя. Видатні скульптори та архітектори зарубіжжя. Палітра художніх образів. Декоративне мистецтво народів світу. Оглядове знайомство із творчістю видатних фотохудожників та дизайнерів. Взаємозв'язок видів та жанрів мистецтва на прикладах шедеврів мистецтва зарубіжжя. Знайомство із шедеврами зарубіжного мистецтва різних видів та жанрів. Техніки, способи, послідовність створення творів мистецтва різних жанрів.. Професійні твори у народній стилістиці. Творчість і здобутки авторів творів образотворчого мистецтва. Мистецькі професії, пов'язані з видами образотворчого мистецтва.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

розрізняє жанри й засоби виразності, наводить приклади різних жанрів образотворчого мистецтва, характеризує особливості технік та етапів виконання творів.

**Мистецька діяльність** Аналізує, інтерпретує і критично оцінює художні образи в різних видах мистецтва; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому

термінологію, пояснює цінності, закладені в жанрах мистецтва, та коментує своє ставлення до них. Творить різними засобами і способами; виконує

зображення, розробляє ескізи різних видів та жанрів мистецтва; застосовує різні прийоми, художні техніки з урахуванням сучасних тенденцій у різних жанрах мистецтва;

виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; використовує створення зображень у різних художніх техніках і матеріалах(колаж, інсталяція тощо), створює ескізи виробів/твори із застосуванням знайомих художніх технік у різних жанрах; імпровізує, створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами, естетично

перетворює навколишнє середовище і презентує власні спостереження, використовує знання й уміння з інших

освітніх галузей, бере участь у проєктній діяльності.

Використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), komponує прості відеоролики.

**Мистецька комунікація** Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи

та досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Демонструє, презентує результати власної творчості публічно; взаємодіє з іншими особами через мистецтво, бере участь в обговоренні творів мистецтва, мистецьких дослідницьких проєктах, долучається до мистецьких заходів.

Висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; регулює власний емоційний стан засобами образотворчого мистецтва, добирає та оцінює джерела інформації про мистецтво: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб джерела інформації про мистецтво. Обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо - /відеороликів, фото тощо) для улюбленого самовираження; шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео -, ілюстративні й текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.